

14. PROPOSTA DE MESURES I ACCIONS

14. PROPOSTA DE MESURES I ACCIONS

La Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, en l'article 11, apartat f, estableix que els catàlegs de paisatge incorporaran una proposta de mesures i accions necessàries per a assolir els objectius de qualitat paisatgística (exposats en el capítol 13 d'aquesta memòria). El Catàleg parla de «criteris i accions» per referir-se a aquestes «mesures i accions» previstes a la Llei.

En aquest sentit, el Catàleg ha concebut les «mesures» com a criteris generals que poden contribuir a l'assoliment dels objectius de qualitat paisatgística i les «accions» com a actuacions, projectes o iniciatives que, d'acord amb aquests criteris, també poden ajudar a l'assoliment dels objectius de qualitat paisatgística. En cap dels dos casos es tracta d'una llista tancada, atès que l'assoliment de l'objectiu de qualitat paisatgística pot dependre de dinàmiques diverses i difícilment previsibles o que s'escapen a l'àmbit d'influència d'aquest Catàleg de paisatge.

La proposta de criteris i accions ha de servir, entre altres propòsits, per a la definició de les directrius de paisatge del planejament territorial. Així, en l'article 12, la Llei del paisatge estableix que les directrius de paisatge són les determinacions que, basant-se en els catàlegs de paisatge, precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials. La Llei estableix que els plans territorials parcials i els plans directors territorials determinen els supòsits en els quals les directrius són d'aplicació directa, els supòsits en els quals són d'incorporació obligatòria quan es produeixi la modificació o la revisió del planejament urbanístic i els supòsits en els quals les actuacions requereixen un informe preceptiu de l'òrgan competent en matèria de paisatge. Els plans territorials parcials i els plans directors territorials també poden determinar quan les directrius de paisatge són recomanacions per al planejament urbanístic, per a les cartes del paisatge i per a altres plans o programes derivats de les polítiques sectorials que afectin el paisatge. En aquest darrer supòsit, els plans o els programes que s'aprovin han d'ésser congruents amb les recomanacions de les directrius de paisatge.

El present capítol, doncs, conté una proposta de criteris i accions que poden contribuir a assolir cadascun dels onze objectius de qualitat paisatgística definits per a tot l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona (capítol 13). Com ja s'ha dit, alguns dels criteris i accions poden ser útils per elaborar les directrius de paisatge que han d'integrar-se en el planejament territorial. D'altres poden ser útils per a actuacions sectorials o en projectes d'escales més detallades.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 1

Uns paisatges agraris dinàmics i productius, amb funcionalitat econòmica, social i ambiental, que preservin els elements culturals i històrics (murs de pedra seca, barraques de vinya, pous de glaç, recs i canals, etc.) que els doten d'identitat pròpia.

CRITERIS

Per a als paisatges agrícoles

Criteri 1.1. Conservar i posar en valor els mosaics agroforestals, els camps de conreu i les hortes com a espais agrícoles d'elevada productivitat, biodiversitat, valor estètic i interès interpretatiu de la contribució humana sobre el paisatge.

Criteri 1.2. Mantenir, pel seu gran valor cultural, el caràcter dels paisatges agraris d'elevat valor productiu (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera (Tordera-Palafolls), Plana del Garraf, Parc agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella, D.O. Penedès) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (capítol 13) i cartografiats en el mapa 9, de valors productius i dels espais agrícoles singulars (mosaic agroforestal de la plana del Vallès i de les valls de l'Anoia; fruiters i conreus herbacis de regadiu de la Baixa Tordera, la Vall Baixa del Llobregat i el Delta del Llobregat; cultiu d'horta en estructura lineal de les valls dels límits entre l'Alt Maresme i la Serra de Marina; patrons amb contrast de conreu herbaci i boscos del Baix Montseny, el Moianès (est) i les Serres d'Ancosa; patrons amb contrast de conreu aïllat en matriu forestal de la Serra de Marina, Garraf, Xaragalls del Vallès; patrons de conreu herbaci vora mar de Mataró-Sant Andreu de Llavaneres, i Pineda de Mar-Santa Susanna) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (capítol 13) i cartografiats en el mapa de valors estètics 6.

Criteri 1.3. Impulsar l'elaboració, per part dels municipis que contenen els espais definits en el criteri 1.2, de plans d'ordenació del paisatge. Els objectius d'aquests plans poden ser, entre d'altres:

- La protecció de les traces i els mosaics agraris tradicionals com a elements de valorització rural i urbana.

- La definició dels límits dels nuclis urbans i de franges d'espai lliure de transició, entre ells o al llarg de les vies d'entrada.

- La recuperació dels espais agrícoles abandonats.

- L'establiment de condicions per a la implantació de grans infraestructures (viàries, energètiques o de telecomunicacions), així com usos i utilitzacions del sòl que puguin malmetre o limitar el seu aprofitament agrícola, com per exemple camps de golf, càmpings i abocadors.

- La posada en valor com a entorns espais per al lleure i l'educació.

Criteri 1.4. Vetllar pel manteniment de l'agricultura al voltant dels espais naturals protegits, que permet establir franges de transició i connectivitat.

Criteri 1.5. Procurar que els horts de la Regió Metropolitana de Barcelona, especialment els definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (capítol 13), estiguin en emplaçaments adequats i fora d'àmbits de risc, tinguin una ordenació adaptada al lloc i una imatge cuidada, s'hi minimitzi la presència d'elements construïts (casetes, tanques) sense utilitzar-hi materials de rebuig i s'hi compatibilitzi la producció per a l'autoconsum amb activitats de caràcter social, lúdic o educatiu.

Criteri 1.6. Potenciar les actuacions de custòdia del territori i la participació de les administracions municipals, especialment en els paisatges establerts en el criteri 1.2. Així mateix, fomentar estratègies d'ajuda al manteniment de les activitats agràries pròpies d'aquests paisatges agraris quan sigui possible.

Criteri 1.7. Obrir noves vies de desenvolupament rural lligades al turisme i al turisme de descoberta i interpretació (arquitectura de la pedra seca, infraestructura d'aprofitament de l'aigua, etc.), posant en valor els elements agrícoles propis de cada lloc.

Criteri 1.8. Donar valor afegit als productes primaris d'aquestes zones (el vi, el pèsol, la maduixa, la carxofa, el préssec i els productes d'horta), mitjançant estratègies de valorització del paisatge i de diferenciació de la producció.

Criteri 1.9. Respectar la xarxa hidrogràfica natural i els camins i minimitzar els moviments de terra i l'eliminació de vegetació en els projectes de transformació agrària de gran abast.

Criteri 1.10. Facilitar l'accés als paisatges dels mosaics agroforestals i agraris, que han de mostrar-se a la població de la Regió Metropolitana de Barcelona com un paisatge atractiu, obert i acollidor, que convidi a la descoberta. En aquest sentit, cal mantenir els camins agrícoles i facilitar-ne l'aprofitament com a itineraris turístics i de promoció i la senyalització, si escau senyalitzar-los. Cal tenir en compte, sobretot, els itineraris i miradors definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

Criteri 1.11. Propiciar línies d'ajuts per al manteniment, suport i recuperació de les activitats agràries.

Criteri 1.12. Fomentar programes d'educació, interpretació i sensibilització en relació amb els valors productius, paisatgístics i naturals del paisatge agrícola.

Per al patrimoni rural

Criteri 1.13. Posar en valor les construccions rurals tradicionals per la seva contribució a la creació i la preservació de la identitat cultural tant dels paisatges ordinaris i quotidians com dels paisatges més excepcionals i representatius.

Criteri 1.14. Promoure la conservació, el condicionament i la posada en valor de les infraestructures i/o serveis d'ús públic associats als elements amb un alt valor històric i/o simbòlic dels paisatges agrícoles metropolitans definits en l'OQP 1 (vegeu capítol 13).

Criteri 1.15. Delimitar i preservar el domini públic dels camins tradicionals que articulen el territori: camins rals, camins ramaders, camins de ronda, etc. Aquests elements són un patrimoni històric que explica la lògica de la distribució territorial dels assentaments i els elements patrimonials i que en permet la interconnexió, i convindria incorporar-los al planejament urbanístic, ja sigui al pla d'ordenació urbanística municipal o a un pla especial urbanístic, per regular-ne la conservació.

Criteri 1.16. Procurar que els catàlegs de masies i cases rurals dels municipis integrin les que es troben a les zones definides en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i constitueixen patrimoni edificat de valor, a partir d'un criteri que tingui en compte la seva vàlua en relació amb el conjunt.

Criteri 1.17. Prioritzar la reutilització o rehabilitació d'edificacions existents alhora d'instal·lar equipaments o serveis d'ús públic com cases de turisme rural, centres d'interpretació o altres usos. A més, sempre que sigui possible concentrar-los a prop dels nuclis de població o en altres punts estratègics que garanteixin la mínima afectació al paisatge.

Criteri 1.18. Preservar i difondre el patrimoni intangible vinculat als paisatges agraris tradicionals (per exemple les tècniques tradicionals de treball de la terra, els contes, les cançons o la pintura de paisatge).

Criteri 1.19. Promoure el coneixement i el gaudi de la dimensió social, històrica, espiritual i simbòlica del patrimoni arquitectònic i dels elements i espais identificats en el mapa 7 de valors històrics i el mapa 10 de valors simbòlics.

Per a les noves construccions en sòl no urbanitzable agrícola

Criteri 1.20. Evitar situar construccions d'alt impacte visual (per causa de la seva dimensió, forma o color) a prop dels elements del patrimoni històric i que n'alterin negativament la visió.

Criteri 1.21. Minimitzar les construccions en sòl no urbanitzable en els espais agraris d'elevat valor productiu (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera (Tordera-Palafolls), Plana del Garraf, Parc agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella, D.O. Penedès), en els espais inclosos en el mapa 9, de valors productius, i en els espais agrícoles singulars (mosaic agroforestal de la plana del Vallès i de les valls de l'Anoia; fruiters i conreus herbacis de regadiu de la Baixa Tordera, Vall Baixa del Llobregat i Delta del Llobregat; cultiu d'horta en estructura lineal de valls dels límits entre Alt Maresme i Serra de Marina; patrons amb contrast de conreu herbaci i boscos del Baix Montseny, el Moianès (est) i les Serres d'Ancosa; patrons amb contrast de conreu aïllat en matriu forestal de la Serra de Marina, Garraf, Xaragalls del Vallès; patrons de conreu herbaci vora mar de Mataró-Sant Andreu de Llavaneres, i Pineda de Mar-Santa Susanna), definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i inclosos en el mapa de valors estètics (mapa 6) de la cartografia general del Catàleg.

Criteri 1.22. Promoure l'integració paisatgística de les construccions i instal·lacions associades a les explotacions agràries –magatzems, granges, coberts, sitges, dipòsits, femers, etc.– i vetllar per l'adequada elecció de la localització, la correcta inserció en l'emplaçament i el disseny adequat del conjunt.

Criteri 1.23. Procurar que els estudis d'impacte i integració paisatgística siguin elaborats pels equips redactors del projecte i que reflecteixin el procés d'integració paisatgística que ha acompanyat la definició progressiva de la proposta i la atenció prestada a les característiques del lloc.

Criteri 1.24. Evitar la mera repetició banal de models arquitectònics i buscar la manera d'adaptar les tipologies, les tècniques constructives i els materials moderns a les característiques i els valors de l'arquitectura vernacular dels llocs concrets. És convenient tenir en compte els materials, el color i l'alçada de les edificacions properes, entre altres factors propis del lloc, per tal d'adoptar-los com a referència i no establir ruptures o relacions inharmòniques evidents. També convé no superar l'alçada de la vegetació arbòria propera, si n'hi ha i és possible. Altres criteris que s'han de tenir en compte en relació amb elements estructurals del paisatge quan es construeixen edificacions aïllades en sòl no urbanitzable són:

- Xarxa de camins: vetllar pel seu manteniment i millora i per la compatibilitat entre usos agraris i usos públics. Evitar l'obertura de camins nous a menys que estigui justificat per donar viabilitat a les explotacions agràries i, en tot cas, respectar la topografia i l'estructura parcel·lària i evitar quan sigui possible impermeabilitzar el ferm.
- Xarxa de drenatge natural i canals de rec: vetllar pel seu manteniment, millora i per la compatibilitat entre usos agraris i usos públics. Inventariar i incloure dins dels catàlegs de béns a protegir dels POUM, les infraestructures hidràuliques amb valors (molins, assuts, rescloses, sèquies i ponts).
- Separacions topogràfiques, de vegetació i marges de pedra seca entre conreus i parcel·les: vetllar pel seu manteniment i millora. Respectar els materials i/o la vegetació del lloc si se'n construeixen de noves.
- Estructura parcel·lària: vetllar pel seu manteniment i evitar processos intensos de fragmentació i/o concentració. Si s'ha de modificar la parcel·lació per motius vinculats a la viabilitat de l'explotació agrària i, sempre que sigui possible, respectar la xarxa hidrogràfica i de camins, minimitzar els moviments de terra, l'eliminació de vegetació i la construcció de tanques, optant per tipologies tradicionals quan siguin imprescindibles.
- Construccions i edificacions de pedra seca: vetllar pel seu manteniment i millora, així com per l'inventari i inclusió dins dels catàlegs de béns a protegir dels POUM dels elements més rellevants.

Criteri 1.25. Prioritzar l'estratègia d'harmonització per als nous projectes d'edificacions aïllades, això és, la integració en el paisatge amb un resultat positiu o com a mínim neutre pel que fa a la seva qualitat. Les estratègies d'ocultació (com ara instal·lar pantalles arbrades, sempre amb espècies i patrons de plantació propis del lloc) són les indicades quan no es pot assolir un grau acceptable d'harmonització. Només excepcionalment es pot optar per l'estratègia de monumentalització quan, per l'elevada qualitat formal i per la singularitat del nou element a construir i/o la seva significació social, aquest hagi de passar a ser un component principal del paisatge.

Criteri 1.26. Evitar els terrenys amb major pendent. Al realitzar les esplanacions, procurar evitar l'aparició de murs de contenció de terres de gran altura i salvar preferentment els desnivells amb talussos de terra natural amb pendents que permetin la revegetació. Per tal de minimitzar l'impacte

visual, convé evitar edificacions lineals de gran longitud que requereixen la creació de grans plataformes horitzontals que acumulen en els seus extrems importants diferències de cota entre el terreny natural i el modificat; en aquests casos, és preferible esglaonar o descompondre l'edificació en diversos elements simples articulats.

Per al patrimoni històric de canals i infraestructures de l'aigua

Criteri 1.27. Conservar els trets que caracteritzen el sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua: l'horitzontalitat, la distribució tubular, l'estructuració del parcel·lari i el contrast amb les hortes, els conreus i les làmines d'aigua, que li donen un valor paisatgístic intrínsec que mereix protecció.

Criteri 1.28. Mantenir el patrimoni arquitectònic lligat als canals i infraestructures hidràuliques de la Regió Metropolitana de Barcelona. Respectar la continuïtat funcional dels canals i sistemes de reg i, en la mesura del possible, mantenir-los descoberts i amb un tractament paisatgístic adequat.

Criteri 1.29. Respectar la xarxa històrica de canals i infraestructures de l'aigua, en els projectes hidràulics lligats a la concentració parcel·lària o d'altra índole. En el cas de les noves infraestructures de reg (canals, basses, etc.), minimitzar els moviments de terra i l'eliminació de vegetació i preveure la restauració de talussos i superfícies denudades.

Criteri 1.30. Procurar que els desenvolupaments urbans facin un tractament específic dels canals i infraestructures de l'aigua amb valor històric. En aquests casos, convé respectar-ne la singularitat i que esdevinguin un element de vertebració de l'estructura urbana i el sistema d'espais lliures.

Criteri 1.31. Promoure les actuacions de custòdia del territori en els paisatges amb un sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua.

Criteri 1.32. Facilitar l'accés als paisatges amb un sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua, amb l'objectiu de mostrar-los a la població de la Regió Metropolitana de Barcelona com un paisatge identitari, atractiu, acollidor i que convida a la descoberta.

Criteri 1.33. Integrar en el planejament i en els projectes, la filosofia de la nova Directiva marc de l'aigua, que considera que «l'aigua, pels seus valors ecològics i socials, és més que un recurs, és un patrimoni natural imprescindible que cal preservar».

ACCIONS

Acció 1.1. Realitzar estudis de les característiques i l'estat de conservació de les construccions rurals tradicionals per promoure'n si escau la rehabilitació i la possible conversió a altres activitats per mantenir i millorar la imatge i l'aprofitament d'aquests elements com a part del sistema econòmic i turístic de la regió.

Acció 1.2. Preveure actuacions de recuperació de l'entorn proper (500-1.000 m) de les edificacions aïllades del patrimoni històric quan estigui en males condicions.

Acció 1.3. Adoptar la guia d'integració paisatgística de construccions agràries del Departament de Territori i Sostenibilitat, i incorporar els criteris culturals, històrics i tipològics inherents a l'àmbit.

Acció 1.4. Elaborar un inventari de les principals construccions en sòl no urbanitzable fora d'ús i de baixa qualitat paisatgística, i establir estratègies al respecte per fomentar la recuperació del paisatge.

Acció 1.5. Elaborar programes d'educació, interpretació i sensibilització en relació amb el paisatge que convidin a la descoberta de la història del territori i el seu patrimoni històric i simbòlic.

Acció 1.6. Impulsar a les unitats de paisatge de la Plana del Vallès, Baix Tordera, Plana del Garraf; Vall Baixa del Llobregat, Plana del Penedès, Valls de l'Anoia, Serres d'Ancosa i Delta del Llobregat l'estudi del sistema històric de canals i infraestructures hidràuliques. Hauria d'incloure la descripció dels elements, l'avaluació del seu estat de conservació –especialment on l'activitat agrícola o industrial està en procés de desaparició- i la selecció dels elements de major valor. Els objectius de l'estudi podrien ser, entre altres, revelar la importància d'aquests elements en el desenvolupament del paisatge de regadiu, minimitzar-ne el deteriorament i la destrucció, especialment en llocs prioritaris, contribuir a mantenir la identitat dels paisatges agrícoles, promoure la declaració dels més valuosos com a bé d'interès local o, fins i tot, bé cultural d'interès nacional i promoure la protecció en el planejament de les àrees més representatives o amb una major abundància d'aquests elements.

Acció 1.7. Promocionar una xarxa d'itineraris motoritzats i no motoritzats per part de les administracions de la zona (Diputació de Barcelona, consells comarcals i ajuntaments) i que relligui les zones amb presència de sistemes de canals i infraestructures hidràuliques per fomentar un turisme actiu que valori el paisatge.

Acció 1.8. Promoure entre institucions i entitats públiques i privades fórmules de protecció i gestió dels paisatges d'interès agrari definits en el criteri 1.2 (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baix Tordera [Tordera-Palafolls], Plana del Garraf, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella, D.O. Penedès).

Acció 1.9. Impulsar i reforçar activitats i rutes turístiques per promocionar els productes agraris tradicionals i posar en relació els allotjaments rurals i la comercialització d'aquests productes com per exemple les rutes del vi i del cava del Penedès, la fira del capó del Prat de Llobregat, les festes de la cirera de Torrelles de Llobregat i el Papiol i la festa del Parc agrari de Sabadell, entre d'altres.

Acció 1.10. Senyalitzar els itineraris motoritzats i a peu, quan escaigui, indicant que creuen les zones d'alt valor productiu, els espais agraris singulars i els sistemes d'hortes. Cal tenir en compte els itineraris i miradors definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 2

Uns paisatges naturals i forestals ben gestionats, amb criteris productius viables ecològicament, que compaginin l'activitat agropecuària amb l'accessibilitat per a activitats lúdiques i pedagògiques i el respecte per l'entorn natural i preparats contra les principals amenaces (incendis, erosió, canvi climàtic, espècies invasores...).

CRITERIS

Criteri 2.1. Procurar que els espais naturals alberguin una vegetació i una fauna pròpies del domini biogeogràfic que els correspon.

Criteri 2.2. Vetllar pel manteniment de l'agricultura al voltant dels espais naturals protegits, que permet establir franges de transició i connectivitat.

Criteri 2.3. Vetllar pel correcte tractament de les zones de contacte entre el sòl urbà o urbanitzable i els paisatges naturals o forestals, per protegir les dinàmiques naturals de la pressió urbanística. En aquest sentit, definir criteris d'integració paisatgística per als sòls urbans no consolidats, establir franges de transició entre els assentaments i el sistema d'espais oberts o evitar la ruderalització de les perifèries urbanes.

Criteri 2.4. Protegir la biodiversitat i fomentar la connectivitat del sistema d'espais naturals, ja que quan aquests espais es troben isolats poden veure compromesa la seva funcionalitat ecològica.

Criteri 2.5. Buscar models d'ordenació i fórmules urbanístiques que permetin relligar o donar algun tipus de continuïtat als espais verds urbans (parcs, places, passeigs, etc.) respecte dels espais oberts circumdants.

Sobre les zones humides

Criteri 2.6. Reforçar la imatge de les zones humides del braç esquerre de l'illa de la Tordera, estany de Can Raba, estany de Can Torrent, estany de la Júlia, prats d'en Gai, roureda de Tordera, bosc de mas Julià, gorg del molí d'en Puigverd, antiga gravera de Palafolls, desembocadura del riu Tordera, pantà de Can Borrell, llacunes de Mas Duran, gravera d'en Segur, aiguamolls de Can Salvi, sargar de la Roca, llac de Can Codorniu, bassa de Can Cardús, estany de la Murtra, riera de Sant Climent, el Remolar-Filipines, ca l'Arana i cal Tet, bassa del Prat de Llobregat, els Reguerons, Filipines nord, aiguamolls de Molins de Rei, llacunes de Can Dimoni, estany de la Ricarda-estany de la Magarola, maresmes de can Camins, jonqueres de la rerepinada de Gavà I, jonqueres de la rerepinada de Gavà

II, jonqueres de la rerepinada de Gavà III, jonqueres de la rerepinada de Gavà IV, estany de la Roberta, estany dels Alous, torrent de Santa Susanna, desembocadura de la Riera de Ribes, embassament del Riu Foix, desembocadura del riu Foix, platja Llarga de Vilanova i rec Comtal, a través de la difusió dels seus valors i l'adequació de mecanismes per al seu descobriment i protecció.

Criteri 2.7. Fomentar la continuïtat dels conreus a l'entorn de les zones humides (desembocadura del riu Tordera, delta del Llobregat, platja Llarga de Vilanova i la Geltrú i estany de la Murtra de Viladecans), per tal de donar diversitat ambiental i paisatgística i espais d'amortiment als sistemes naturals.

Criteri 2.8. Afavorir la connectivitat ecològica entre zones humides d'un mateix àmbit hidrològic per protegir la biodiversitat i garantir la viabilitat ecològica d'aquests espais, sovint de reduïdes dimensions. Això s'afavorirà amb el manteniment dels valors ecològics de la resta d'espais d'interès natural, identificats en el capítol 7 del volum I de la memòria del present catàleg.

Criteri 2.9. Establir els mecanismes d'actuació i gestió necessaris per recuperar les zones humides degradades o fortament explotades. Restituir la morfologia natural de les zones humides on hagués estat modificada.

Criteri 2.10. Protegir els valors naturals i culturals de les zones humides. La qualificació del sòl i la regulació dels usos i els aprofitaments han d'evitar que aquests valors es devaluïn a causa de la pressió antròpica.

Criteri 2.11. Fomentar les iniciatives de custòdia del territori a les zones humides.

Criteri 2.12. Promoure la creació d'itineraris de descoberta paisatgística i programes d'educació ambiental vinculats a les zones humides i altres espais naturals d'interès per tal de revaloritzar socialment i pedagògicament aquest patrimoni.

Criteri 2.13. Minimitzar els moviments de terres motivats per actuacions antròpiques i la seva afectació a les zones humides naturals, respectar la morfologia del territori, que el pendent dels talussos permeti la revegetació i que aquesta es faci de manera coherent amb el paisatge de l'entorn.

ACCIONS

Acció 2.1. Impulsar la redacció de plans d'ús i gestió i la creació d'òrgans rectorals als espais naturals que no en disposin, que estableixin un full de ruta per assolir objectius de qualitat ecològica i paisatgística.

Acció 2.2. Impulsar, des dels òrgans gestors dels espais naturals (Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, etc.), una xarxa d'itineraris i miradors per al gaudi i l'observació del paisatge, basant-se en els definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13), que posin de relleu els valors naturals d'aquests espais i facilitin l'accés a la natura.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 3

Uns paisatges a l'entorn dels rius Besòs, Foix, Llobregat i Tordera i de la resta de cursos hídrics metropolitans amb continuïtat i qualitat tant en els trams urbans com naturals mitjançant la millora de la gestió de l'aigua i dels hàbitats, la restauració i l'assignació d'usos socials i naturals compatibles.

CRITERIS

Criteri 3.1. Considerar els cursos fluvials i la seva àrea d'influència immediata com a àmbits de conservació prioritària pel seu interès connector ecològic i paisatgístic (des dels entorns de muntanya als nuclis urbans, passant per les planes agrícoles, etc.).

Criteri 3.2. Vetllar pel manteniment d'un cabal mínim ecològic que assegurï el bon estat dels ecosistemes de ribera tot evitant l'extracció excessiva d'aigua.

Criteri 3.3. Considerar els rius i la vegetació de ribera com a estructures paisatgístiques de valor caracteritzades per la presència d'aigua, el contrast entre l'aigua i el bosc en galeria, la diversitat cromàtica, la verticalitat de la formació vegetal, la sinuositat del traçat del riu, la biodiversitat, els sons, etc..

Criteri 3.4. Considerar els paisatges fluvials també com a sistemes de relació entre assentaments i potenciar camins i vies verdes al llarg del seu curs. Afavorir també activitats de regeneració i protecció dels entorns fluvials i de difusió dels seus valors.

Criteri 3.5. Considerar el sistema històric de rescloses i canals industrials com a elements de valor paisatgístic, que modifiquen el curs del riu i configuren paisatges nous lligats a l'aigua.

Criteri 3.6. Fomentar mesures encaminades a posar en valor el patrimoni industrial i antròpic directament associat als cursos fluvials pel seu valor històric i social.

Criteri 3.7. Cuidar especialment la integració paisatgística de les obres públiques que afectin trams fluvials. Optar preferentment per alternatives que minimitzin l'artificialització i l'afectació als cursos fluvials. Evitar la canalització o el soterrament dels cursos fluvials.

Criteri 3.8. Restaurar i naturalitzar els trams degradats de rieres i petits cursos fluvials entorn de teixits urbans i industrials llistats a l'objectiu de qualitat paisatgística 3 (capítol 13). Cal prioritzar els que mostrin signes clars de contaminació i acumulació de deixalles i els que estiguin colonitzats per espècies al·lòctones.

Criteri 3.9. Promoure l'ús social adequat dels rius i masses d'aigua (zones de bany, zones de pesca controlada, etc.).

Criteri 3.10. Considerar les riberes i làmines d'aigua com a zones d'interès social per a itineraris pedagògics, en especial per a l'educació ambiental sobre ecologia dels rius i consum responsable de l'aigua.

Criteri 3.11. Integrar els rius (principalment la Tordera, el Besòs, el Llobregat i el Foix) i les rieres a l'ordenació urbanística municipal, preveient espais de transició de qualitat entre el front edificat i la ribera amb una bona connectivitat física i visual amb el nucli. En aquest espai de transició localitzar de manera preferent els sòls de cessió per a espais lliures. Preveure un tractament acurat dels fronts urbans fluvials nous i mesures per recuperar la coherència formal dels que l'hagin perduda.

Criteri 3.12. Destacar el caràcter dels fronts urbans fluvials (façanes, passeigs, parcs, travessies urbanes, etc.) com a valor del paisatge urbà, especialment en el cas dels nuclis històrics. En aquest sentit, és important recuperar, potenciar i preservar les panoràmiques obertes sobre el riu. Això és especialment rellevant en els nuclis de Santa Margarida i els Monjos (riu Foix), Pontons (riera de Pontons), Vilanova i la Geltrú (torrent de Sant Joan), Sant Joan de Mediona (riera de Mediona), Sant Pere de Riudebitlles i Torrelavit (riu de Bitlles), Martorell (l'Anoia), Rubí (riera de Rubí), Terrassa (riera de Palau, torrent de Vallparadís i riera de les Arenes), Cerdanyola del Vallès (riu Sec), Sant Llorenç Savall (el Ripoll), la Garriga i Granollers (el Congost), Llinars del Vallès (riera de Giola), Sant Pere de Vilamajor (riera de Llimà), Malgrat de Mar (riera de Palafolls), Calella de Mar (riera de Calella), Arenys de Munt i Arenys de Mar (riera d'Arenys), Mataró (riera de Sant Simó), Vilassar de Mar (riera de Cabrils), Vallromanes (riera de Vallromanes) i Montcada i Reixac, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià del Besòs (riu Besòs).

Criteri 3.13. Ordenar la façana fluvial dels nuclis urbans mitjançant el planejament. És positiu elaborar inventaris de l'estat actual i definir pautes d'intervenció en façanes fluvials de barris urbans històrics com a mínim sobre els aspectes següents:

- Edificacions, façanes i elements patrimonials (materials, cromatisme, etc.).
- Elements d'urbanització.

- Tractament vegetal.
- Accés i ús públic (passeigs fluvials, rutes de descoberta, passeres i guals, etc.).

Criteri 3.14. Incorporar criteris paisatgístics en les actuacions de restauració o millora de les lleres fluvials .

Criteri 3.15. Regular les extraccions d'àrids de les lleres fluvials i garantir la restauració adequada de les zones ja excavades, a ser possible de manera integrada al mateix temps que es realitza l'explotació.

Criteri 3.16. Posar en valor els patrons agrícoles de les planes al·luvials fora de la llera del riu, ocupades per hortes o altres conreus , definits per l'estructura parcel·lària lineal perpendicular al curs del riu.

ACCIONS

Acció 3.1. Realitzar activitats coordinades entre els municipis d'educació ambiental, redescobriments històrics i promoció dels entorns fluvials, tant en trams urbans com naturals. Aquestes activitats s'haurien d'associar a sortides formatives de les escoles, així com a celebracions i actes populars.

Acció 3.2. Potenciar els itineraris de descoberta dels paisatges fluvials, com els del parc del Besòs, equipats amb elements d'interpretació i senyalització del patrimoni paisatgístic i industrial lligat al riu (passejos, rutes, miradors, colònies industrials, salts d'aigua, etc.). Crear espais de lleure en els rius propers a les ciutats, connectats amb la xarxa de camins rurals.

Acció 3.3. Inventariar els elements patrimonials de valor històric i cultural dels paisatges fluvials (colònies industrials, molins, rescloses, sèquies, ponts, etc.) i preveure els instruments adequats per conservar-los, ordenar-los i gestionar-los.

Acció 3.4. Impulsar la recuperació d'elements lligats al riu (molins, sèquies i assuts, entre d'altres) i del patrimoni industrial per tal de recuperar-ne el valor social i històric. Incorporar-los dins les rutes i recorreguts lligats als sistemes fluvials com a elements bàsics en el desenvolupament dels paisatges actuals.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 4

Unes infraestructures de mobilitat, energètiques i de telecomunicacions (xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat, etc.) amb una bona inserció paisatgística, especialment les viàries.

CRITERIS

Per a infraestructures lineals de mobilitat

Criteri 4.1. Procurar la correcta i discreta inserció i adaptació de la via en el Paisatge. Evitar, en la mesura del possible, la fragmentació física, visual i social del paisatge i minimitzar la generació d'espais residuals no aprofitables. Prioritzar mesures de permeabilització transversal a les infraestructures identificades amb major impacte per talussos definides en el mapa d'impactes (Mapa 12). Aquestes són: el corredor de l'autopista AP-7, el corredor de la C-32, el tram de la C-31 des de Montgat fins a Palafolls, el tram de la B-20 entre Tiana i Santa Coloma de Gramenet, la C-60 entre la Roca de Vallès i Mataró, el corredor de la C-17, el corredor de l'A-2 i el corredor de la C-16.

Criteri 4.2. Adoptar les solucions adequades per minimitzar i/o atenuar la presència de les infraestructures en el paisatge, excepte quan tinguin un caràcter singular justificat com per exemple:

- Ponts, viaductes i altres elements puntuals que es vulgui dotar de caràcter monumental.
- Trams viaris constitutius de passeigs arbrats.
- Trams viaris periurbans que constitueixin límits entre zones urbanes i rurals.

Criteri 4.3. Incloure mesures d'integració paisatgística als projectes d'infraestructures de mobilitat:

- Als nous projectes d'infraestructures viàries i ferroviàries entre els quals destaquen els següents: quart cinturó (autovia orbital B-40), variant de la Palma de Cervelló, Pallejà-Molins de Rei (B-24 - AP-2), conversió en autovia de la C-59 Mollet del Vallès-Moià, nou traçat de la C-17, ferrocarril orbital metropolità i ramal TAV-Aeroport del Prat-TAV.
- Als projectes d'infraestructures noves o ampliacions de les actuals que creuin espais agraris d'elevat valor productiu (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera (Tordera-Palafolls), Plana del Garraf, Parc agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de

Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella i D.O. Penedès), definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i inclosos en el mapa de valors estètics (mapa 6) i productius (mapa 9) de la cartografia general del Catàleg.

Criteri 4.4. Preservar la continuïtat. en la mesura del possible, dels camins rurals, les carreteres, els senders, els camins ramaders i altres vies històriques de comunicació afectades per noves infraestructures de mobilitat.

Criteri 4.5. Dimensionar les infraestructures tenint en compte l'escala del paisatge, els valors i el caràcter a l'hora de definir el traçat, la secció i els elements de suport (senyalització, mobiliari, àrees de descans, etc.) . Estudiar les possibilitats de prioritzar el desdoblament de les vies actuals sobre la construcció de noves vies

Criteri 4.6. Fomentar, en la mesura del possible, la construcció de túnels, falsos túnels i viaductes més enllà dels que siguin imprescindibles per criteris estrictament funcionals, per millorar la permeabilitat territorial i disminuir els talussos i la superfície de sòl afectada. En trams rurals, prioritzar la construcció de murs jardineria, d'escullera o de terra armada, que permeten incorporar vegetació, enfront a murs massissos.

Criteri 4.7. Acompanyar amb vegetació les infraestructures de mobilitat. Revegetar els talussos tant de les noves vies com de les existents, els espais intersticials, les rotondes, les medianes, les illetes, les parts baixes de viaductes i les àrees de descans amb espècies arbòries i arbustives autòctones. Les entrades o variants de les poblacions requereixen una atenció especial i convé basar els patrons de revegetació en els ecosistemes propis de la zona. Algunes de les zones identificades amb major impacte per concentració de carreteres i línies de tren del mapa d'impactes (mapa 12) són:

- C-35, TAV i AP-7, des de Sant Celoni fins a Hostalric, pel nord, i des de Sant Celoni fins al Molinot, pel sud.
- C-35, línia de tren de Barcelona a Portbou i AP-7, en el tram entre Llinars de Vallès i Cardedeu.
- C-33, C-59, C-58, C-17, AP-7, N-152a i línia de tren de Barcelona a Portbou, en el tram entre Parets de Vallès i Santa Coloma de Gramenet.
- AP-7, C-58 i línia de tren (Mollet del Vallès, el Papiol), en el tram entre Barberà de Vallès, Badia de Vallès i Cerdanyola de Vallès.
- AP-7, C-16 i línia de tren (Mollet del Vallès, el Papiol) en el tram entre Cerdanyola del Vallès i Rubí.

- C-58, C-16 i línia de tren entre Manresa i Lleida, en el tram entre el Borràs i Vacarisses.
- A-2, AP-2, AP-7, N-IIa, B-224 i TAV a Martorell .
- N-IIa, A-2, AP-2 i TAV, en el tram entre Martorell i Sant Boi de Llobregat.
- TAV, A-2 i ferrocarril del Port, en el tram entre Sant Boi de Llobregat i el Prat de Llobregat.
- Línia de tren de la Zona Franca, C-31 i A-2 en el tram entre la Zona Franca, el Port i l'Hospitalet de Llobregat.
- C-245, C-32 i línia de tren de Barcelona a Tortosa, Flix i Lleida, en el tram entre Gavà i Castelldefels.
- C-245, C-32, C-31 i línia de tren de Barcelona a Tortosa, Flix i Lleida, en el tram entre Castelldefels i Sitges.
- AP-7, TAV, C-243a i línia del tren de rodalies C4, en el tram entre Vilafranca del Penedès i Sant Sadurn d'Anoia.

Criteri 4.8. Prioritzar la recuperació o la creació de passejos arbrats, amb espècies adaptades al lloc, al llarg de les infraestructures següents al seu pas pels nuclis de població:

- B-682 a Palafròls
- NII/ A-2 a Pineda de Mar
- C-61, d'Arenys d'Amunt a Vallgorguina
- C-31, de Montgat a Sant Adrià del Besòs
- B-10, de Sant Adrià del Besòs a Santa Coloma de Gramenet
- C-58 a Cerdanyola de Vallès
- Ronda Sud de Granollers C-352 a Granollers
- BV-5001, C-1415c, a la Roca de Vallès
- C-59-Sant Feliu de Codines, Castellterçol

- N-340 a Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei
- N-340 a Esplugues de Llobregat
- B-20 a Finestrelles, Pedralbes i Sarrià
- C-245 a Sant Boi de Llobregat i Viladecans
- C-31-les Botigues (Castelldefels)
- C-31 a Vilanova i la Geltrú i Cunit
- B-120, BV-1201, FC de Barcelona a Manresa a Olesa de Montserrat
- A-2 i C-55 a Abrera

Criteri 4.9. Dissenyar tant els edificis de servei com els elements de senyalització i il·luminació necessaris de manera que s'integrin en l'entorn pel que fa a localització, volum, composició, materials i tractament cromàtic. Quant a la il·luminació nocturna, reduir al màxim la seva incidència fora de la via una vegada assegurada la seva funció per al trànsit circulant..

Criteri 4.10. Considerar la funció de les infraestructures lineals de mobilitat com a itineraris de percepció del paisatge. En aquest sentit, mostrar els paisatges de qualitat que travessen les carreteres per proporcionar el major gaudi visual possible als conductors, millorar la senyalització de punts rellevants del paisatge des de la via i disposar àrees de descans en punts estratègics on sigui fàcil l'observació dels paisatges més emblemàtics.

Criteri 4.11. Procurar que les noves infraestructures viàries i ferroviàries prevegin els passos necessaris per permetre la continuïtat dels itineraris paisatgístics no motoritzats de la Regió Metropolitana de Barcelona: el GR-2, el GR-3, el GR-5, el GR-5-1, el GR-6, el GR-6-1, el GR-83, el GR-92, el GR-92.2, el GR-92-3, el GR-92-4, el GR-96, el GR-97, el GR-97-1, el GR-97-2, el GR-172, el GR-173 i el GR-177.

Criteri 4.12. Procurar que les infraestructures viàries noves i la millora de les existents que travessin les unitats de paisatge amb caràcter muntanyós (el Garraf, Cingles de Bertí i Gallifa, Montseny, Montserrat, Sant Llorenç del Munt i l'Obac-El Cairat i Serres d'Ancosa) disposin elements de protecció i seguretat en els marges discrets i unitaris, ben integrats en la topografia.

Criteri 4.13. Evitar, en la mesura del possible, la col·locació de publicitat que incideixi negativament de manera inequívoca sobre la percepció dels fons i fites emblemàtiques establerts en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13), així com les pintades o missatges situats en construccions de l'espai agrari o forestal, pel seu impacte negatiu en el paisatge,

Criteri 4.14. Fomentar la millora paisatgística de les edificacions i àrees especialitzades confrontants als eixos viaris que tinguin una incidència visual negativa (edificis en mal estat, productes exposats a l'aire lliure, instal·lacions adjacents degradades, retolació llampant, etc.).

Criteri 4.15. Vetllar per què les noves àrees de servei tinguin una integració paisatgística satisfactòria, amb un disseny cuidat i una imatge positiva des de les visuals més freqüents o rellevants (des dels nuclis i, en particular, des dels itineraris designats en l'objectiu de qualitat paisatgística 5, vegeu capítol 13).

Per a línies elèctriques

Criteri 4.16. Soterrar les línies elèctriques quan sigui possible, sobretot els trams que afectin significativament careners o els espais protegits definits a l'objectiu de qualitat paisatgística 2. Estudiar dissenys de suports més ben integrats a l'entorn. En esteses aèries, seguir les traces de carreteres i ferrocarrils o, quan això no sigui possible, agrupar els traçats en corredors per minimitzar-ne l'impacte en el paisatge.

Criteri 4.17. Procurar el soterrament de les noves línies d'evacuació de parcs fotovoltaics i eòlics fins a les línies de transport o distribució a les quals estiguin connectats.

Per a instal·lacions de radiocomunicació

Criteri 4.18. Compartir els suports d'instal·lacions de radiocomunicació per evitar-ne la proliferació. Quan no sigui possible compartir, concentrar-los en àrees reduïdes. Allunyar-los tant com sigui possible dels miradors definits a l'objectiu de qualitat paisatgística 5 i dels fons emblemàtics i fites descrits a l'objectiu de qualitat paisatgística 6. Assegurar el tractament estètic de les antenes i dels edificis de control de manera que s'integrin de la millor manera possible en els fons visuals. .

Per a parcs fotovoltaics i/o eòlics

Criteri 4.19. Minimitzar, en la mesura que sigui possible, la instal·lació de parcs eòlics que distorsionin significativament els fons escènics emblemàtics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6.

Criteri 4.20. Evitar, en la mesura que sigui possible, concentrar parcs eòlics en els espais oberts de major exposició visual definit en el mapa de grau d'exposició visual (mapa 3 de la cartografia general del present catàleg).

Criteri 4.21. Prioritzar la generació d'energia solar fotovoltaica en cobertes d'edificacions, tant en sòl urbà i urbanitzable com en no urbanitzable.

Criteri 4.22. Prioritzar com a zones d'implantació de parcs fotovoltaics espais degradats per activitats (com zones extractives), espais residuals (com illetes, rotondes o medianes viàries) o afectats per infraestructures (corredors al llarg de carreteres o línies elèctriques).

Criteri 4.23. Concentrar, sempre que sigui possible, els equips auxiliars (llevat dels transformadors) dins de construccions existents o, si no és possible, en una sola construcció, que compleixi les recomanacions per a edificacions aïllades i propera al punt de connexió si l'estesa elèctrica és aèria.

Criteri 4.24. Establir mecanismes que permetin revertir els beneficis d'aquestes instal·lacions de producció d'energia, entre d'altres, en la millora i restauració dels paisatges que les acullen.

Criteri 4.25. Considerar els trets estructurals del paisatge (parcel·lari, relleu, camins, xarxa hidrogràfica, vies de comunicació, arbres singulars, alineacions arbrades i masses vegetals, marges de pedra seca i patrimoni construït, així com altres elements de valor històric, natural, estètic, simbòlic i espiritual reconeguts en aquest Catàleg) en el disseny dels parcs fotovoltaics i eòlics, de manera que es preservi el caràcter i els elements singulars del mosaic territorial.

ACCIONS

Acció 4.1. Retirar gradualment els rètols publicitaris amb un impacte negatiu destacat a l'entorn de les carreteres, amb especial èmfasi en les cartelleres i suports publicitaris en desús.

Acció 4.2. Impulsar la plantació de fileres arbrades amb espècies arbòries adaptades al lloc a les entrades dels municipis, especialment a les carreteres definides en els criteris 4.8 i les línies de ferrocarril definides en el criteri 4.7.

Acció 4.3. Promoure el condicionament de la xarxa de miradors associats a infraestructures de comunicació viàries definits a l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

Acció 4.4. Habilitar part de la xarxa de vies secundàries de menor trànsit rodat per a la contemplació del paisatge. Es tracta de crear una xarxa de carreteres escèniques, que mantinguin les característiques històriques, tinguin unes dimensions i velocitat de circulació limitada i disposin de miradors, per tal de posar en valor els elements de més interès paisatgístic.

Acció 4.5. Estudiar la ubicació de les noves línies d'alta tensió i molt alta tensió en corredors d'infraestructures, especialment en els paisatges amb valor natural, productiu, estètic i simbòlic establerts en els objectius de qualitat paisatgística 1, 2 i 6 del capítol 13. Soterrar-les si és possible en els trams més fràgils.

Acció 4.6. Regular en el planejament municipal la implantació d'instal·lacions fotovoltaïques definint àrees d'exclusió i criteris d'implantació a partir de la informació continguda al Catàleg.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 5

Un sistema d'itineraris i miradors que afavoreixi la connectivitat respectuosa entre les ciutats, els espais rurals, els espais naturals i els elements paisatgístics significatius (miradors, fonts, patrimoni cultural, elements amb valor simbòlic, etc.), que emfasitzi les panoràmiques més rellevants i que permeti a la població interactuar amb la diversitat de matisos dels paisatges urbans, periurbans, rurals o naturals de la Regió Metropolitana de Barcelona.

CRITERIS

Criteri 5.1. Facilitar l'accés dels ciutadans als llocs on la percepció del paisatge és més àmplia i suggerent i la interacció, més fàcil i immediata: els miradors i els itineraris paisatgístics.

Criteri 5.2. Promoure una xarxa de miradors i itineraris paisatgístics accessibles a peu o en vehicle (vegeu la relació inclosa de l'objectiu de qualitat paisatgística 5 al capítol 13) que permetin una percepció global dels paisatges del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins existents i d'altres que cal consolidar, hauria de ser objecte de les actuacions necessàries de condicionament, senyalització, manteniment i difusió.

Criteri 5.3. Evitar, en la mesura del possible, l'artificialització innecessària dels miradors i itineraris situats en espais oberts. Fomentar les intervencions mínimes, acurades i respectuoses amb l'entorn.

Criteri 5.4. Evitar la presència en primer pla d'elements que impedeixin i distorsionin les vistes des dels miradors i itineraris (torres elèctriques, aerogeneradors, instal·lacions industrials i construccions diverses). Inventariar aquests elements i precisar estratègies d'harmonització, mimesi/ocultació o, fins i tot, supressió.

Criteri 5.5. Tenir especial cura dels miradors i itineraris més accessibles, dels que es troben en els espais periurbans i dels camins de ronda marítims.

Criteri 5.6. Definir itineraris al voltant dels nuclis urbans i identificar els trams des d'on la percepció del paisatge és més suggestiva per recollir-los en el planejament municipal, prioritzar la seva conservació i establir una xarxa entre edificis d'interès, miradors, centres d'interpretació, parcs periurbans i àrees recreatives.

Criteri 5.7. Vetllar per què les infraestructures de mobilitat no obstaculitzin els itineraris a peu citats en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

Criteri 5.8. Integrar en les estratègies turístiques de la Regió Metropolitana de Barcelona, la xarxa de miradors i recorreguts definida en el Catàleg per tal de fomentar el paisatge com un atractiu turístic de primer ordre.

ACCIONS

Acció 5.1. Integrar la xarxa de miradors i itineraris definida en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (capítol 13) en les principals estratègies turístiques d'àmbit supramunicipal de la Regió Metropolitana de Barcelona. Els miradors són: Mare de Déu de Foix, castell de Sant Martí Sarroca, creu de Sant Isidre, Montcau, castell de Gelida, Sant Joan, la Mola, castell de Granera, el Pedrós, puig de la Creu, turó de l'Home (Montseny), Matagalls, turó de la Magarola, Tibidabo, torre de Collserola, Sant Pere Màrtir, l'Arrabassada, mirador de Sarrià, puig Castellar, turó de la Peira, el Carmel, turó de la Rovira, parc Güell, castell de Montjuïc, mirador de Torre Baró, castell de Burriac, castell de Palafolls. Els itineraris a peu són: Sant Martí Sarroca-Pontons, Torrelles de Foix-Sant Quintí de Mediona, Santa Margarida i els Monjos-el Castellot, Sant Martí Sarroca-Sant Sadurní d'Anoia, Sant Martí Sarroca-Pla del Penedès, Castellot-Avinyonet del Penedès, Santa Margarida i els Monjos-Les Gunyoles, Avinyonet del Penedès-Sant Sadurní d'Anoia, Vilafranca del Penedès-Piera, Vilanova i la Geltrú-Garraf, Sant Joan Despí-Martorell, Sant Cugat-la Mola, Barcelona-les Fonts, Barcelona-Sant Cugat, Barcelona-Collserola, Premià de Dalt-Sant Mateu; i els itineraris motoritzats són: Font-rubí-Bosc Negre, Sitges-Plana Novella, Port Ginesta-Sitges (carretera del Garraf), Sant Celoni-Santa Fe, Barcelona-Sant Cugat (per l'Arrabassada).

Aquesta xarxa està cartografiada en el mapa 4.1 Miradors i el mapa 4.2 Itineraris paisatgístics de la cartografia general d'aquest catàleg.

Acció 5.2. Elaborar un protocol per al condicionament, senyalització i manteniment de miradors i itineraris, que faciliti la percepció i la interacció amb el paisatge i unifiqui criteris. El condicionament de senders, miradors, fonts i, en general, qualsevol infraestructura o servei d'ús públic o cultural, haurà de ser curosament dissenyada d'acord amb la freqüentació i la vulnerabilitat del lloc, particularment en relació amb els valors recollits en la cartografia d'aquest Catàleg i tendir al manteniment del caràcter del lloc i minimitzar la intervenció.

Acció 5.3. Editar guies d'interpretació del paisatge que ajudin a identificar i entendre els elements i els processos significatius de cada paisatge quan es percep des de determinats miradors o itineraris.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 6

Uns fons escènics que mantinguin els referents visuals identitaris de la Regió Metropolitana de Barcelona.

CRITERIS

Criteri 6.1. Facilitar als ciutadans la contemplació i la interpretació de les vistes panoràmiques més rellevants.

Criteri 6.2. Minimitzar, en la mesura del possible, les grans construccions, les alteracions geomorfològiques o la instal·lació de torres de radiocomunicació, parcs eòlics o altres elements en indrets que puguin distorsionar notablement els fons escènics emblemàtics següents: Montseny, serralada de Marina, St. Llorenç del Munt i serra de l'Obac, Collserola, Montjuïc, massís del Garraf, Montserrat i Montnegre-Corredor.

Criteri 6.3. Preservar, en la mesura del possible, les fites paisatgístiques definides en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13). No col·locar construccions, infraestructures o, en general, barreres visuals que per la seva dimensió, forma o color impedeixin o dificultin considerablement la percepció de les panoràmiques paisatgístiques més emblemàtiques des dels miradors i itineraris més freqüentats.

Criteri 6.4. Establir condicions en els instruments de planejament general dels municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona, per preservar la imatge de les fites i dels fons definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13) condicionant les dimensions, la volumetria i els colors de les edificacions i infraestructures que puguin afectar-les.

Criteri 6.5. Facilitar que els miradors i itineraris definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu el capítol 13) facin perceptibles els diferents elements que constitueixen les fites i els fons escènics de la Regió Metropolitana de Barcelona. Amb aquesta finalitat, evitar les construccions i, en general, les barreres visuals que impedeixin o dificultin considerablement la percepció de les imatges conformades pels fons escènics i les fites definides en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13).

Criteri 6.6. En tractar-se de paisatges especialment fràgils, limitar la concessió de noves llicències d'explotació d'activitats extractives en les línees de carena dels fons escènics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13).

Criteri 6.7. Si es possible, en el traçat de les eventuais noves infraestructures de morfologia lineal (infraestructures viàries, ferroviàries, línies elèctriques, etc.) prioritzar la línia de canvi plana-serralada a fi d'evitar una major ocupació i fragmentació paisatgística de les planes, sense perjudici de la seva connectivitat paisatgística, que caldrà potenciar.

Criteri 6.8. Promoure les actuacions encaminades a recuperar fons escènics i fites que hagin estat malmesos per construccions o infraestructures mitjançant el Fons per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge que estableix la Llei del paisatge o altres mitjans.

Criteri 6.9. Promoure el coneixement i el gaudi de la dimensió social, històrica, espiritual i simbòlica de les fites i els fons escènics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13), així com promoure també la sensibilització sobre el seu valor.

ACCIONS

Acció 6.1. Protegir els fons escènics que identifica el Catàleg, definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13) com a referents paisatgístics i identitaris de la Regió Metropolitana de Barcelona.

Acció 6.2. Promoure l'elaboració d'un inventari de les edificacions i infraestructures existents a la Regió Metropolitana de Barcelona que obstaculitzen o desvirtuen la imatge de les fites i fons escènics des dels miradors i itineraris definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13), així com d'altres indrets d'accés, avaluant-ne el grau d'impacte visual i determinant estratègies dirigides a la seva ocultació, contextualització o, si s'escau, eliminació.

Acció 6.3. Definir actuacions encaminades a recuperar fons escènics i fites que hagin estat malmesos per construccions o infraestructures. Prioritzar aquelles actuacions que afectin les fites i fons escènics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13).

Acció 6.4. Establir programes d'educació i interpretació dels fons escènics i fites de la Regió Metropolitana de Barcelona, tot relacionant-los amb els valors paisatgístics que contenen.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 7

Un sistema de ciutats compactes, amb un creixement i uns límits urbans ordenats acuradament i endreçats paisatgísticament, amb complexitat d'usos, que evolucioni d'acord amb la identitat del lloc i les seves preexistències, tot evitant els creixements aïllats i la banalització.

CRITERIS

Criteri 7.1. Promoure una configuració compacta dels nuclis urbans ja consolidats i evitar l'aparició de teixits discontinus que fragmentin el paisatge.

Criteri 7.2. Afavorir unes fronteres nítides i de qualitat entre els espais urbans i els espais agrícoles o naturals de les perifèries, tot evitant la ubicació d'activitats o instal·lacions per tal de preservar-ne la qualitat. Evitar la degradació d'aquestes fronteres creant franges de transició o límits clars en funció dels casos.

Criteri 7.3. Evitar, en la mesura del possible, les extensions urbanes que malmetin figures, perfils i escenaris urbans tradicionals, particularment en els casos en que puguin contribuir a l'aparició de fenòmens de conurbació, o continus de la façana litoral, com els de Pineda de Mar-Calella; Canet de Mar-Arenys de Mar-Caldes d'Estrac-Sant Andreu de Llavaneres; Mataró-Vilassar de Mar, i Vilassar de Mar-Premià de Mar-el Masnou-Montgat-Badalona-Barcelona, definits en l'objectiu 10 (vegeu capítol 13 del volum I de la memòria) i fluvial o de fons de Vall (Sant Andreu de la Barca-Pallejà-Sant Vicenç dels Horts-Santa Coloma de Cervelló-Sant Boi).

Criteri 7.4. Els nuclis amb patrons d'assentament urbà característics definits en el catàleg, com ara els nuclis estructurats per rieres (Sant Pol de Mar, Arenys de Munt, Arenys de Mar, Cabrera de Mar, Cabriels, Vilassar de Dalt, Vilassar de Mar, Premià de Dalt, Premià de Mar, Teià, Alella, el Masnou, Tiana i Montgat) i el patró de veïnat rural format per carrers (el Mas de la Pansa; el Maset dels Cosins; les Cases Noves de la Riera; les Conilleres; Can Croset; l'Alzinar; el Carrer del Molí; veïnat de Sant Antoni; la Garrofa; el Carrer Nou; Cal Pau Xic; les Cases Noves; Sabanell; les Casetes d'en Raspall; Corral del Mestre; Cal' Avi; la Xata; Bonavista; el Puig; els Molins; el Torrentfondo; la Beguda Baixa; Can Rossell; el Carrer d'en Rovira; Mas Comtal; les Cases Roges; Can Torres; Cal Claramunt; i Cerdinyola), mostren estructures i perfils característics, perceptibles des de determinades àrees i recorreguts. En aquests casos el desenvolupament urbà tant de rehabilitació com de nova obra ha de respectar aquests perfils o imatges i impedir a través del planejament urbanístic l'aparició d'elements volumètrics que els desfigurin.

Criteri 7.5. Vetllar per un tractament acurat dels creixements urbanístics en els nuclis i les zones de poblament disseminat presents a Plana del Penedès, Baix Montseny, Cingles de Bertí i Gallifa i Moianès, per tal que aquests mantinguin el seu paisatge agroforestal articulat per masies.

Criteri 7.6. Harmonitzar els nous creixements amb el seu entorn respectant i tenint en compte aquests elements:

- a. Topografia.
- b. Fragments de vegetació natural. És recomanable integrar-los en els espais de cessió destinats a espais lliures.
- c. Elements i estructures relacionades amb l'activitat agrícola, com són els murs de pedra seca i els canals de reg inclosos en els mapes de valors estètics i valors productius (mapa 6 i mapa 9 de la cartografia general).
- d. Elements agraris configuradors del paisatge (plantació de pollancre i de plàtans, vinya i fruiters de secà), patrons agrícoles (mosaic agroforestal, fruiters i conreus herbacis de regadiu en vall fluvial i deltes, cultiu d'horta en estructura lineal de valls) i patrons de contrast (conreu herbaci i boscos, conreu aïllat en matriu forestal, i conreu herbaci vora mar) inclosos en el mapa de valors estètics (mapa 6 de la cartografia general).
- e. Presència d'espais agraris d'elevat valor productiu (vinyes del l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera [Tordera-Palafolls], Plana del Garraf, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc Rural de Torre Negra, Parc Agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, Les Cinc Sènies, D.O. Alella, D.O. Penedès), definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13).
- f. Xarxes de camins.
- g. Elements històrics d'interès (masies, castells, ermites, fars, ponts, colònies industrials, molins, caves, etc.) especialment els inclosos en el mapa de valors històrics (mapa 7 de la cartografia general).
- h. Espais de trobada de la població local.
- i. La morfologia del teixit urbà adjacent:

- i. Patrons urbans destacats (llista del criteri 7.4) i inclosos en els mapa de valors estètics (mapes 6 de la cartografia general).
 - ii. Disposició dels carrers i de la resta d'espai lliure.
 - iii. Tipologia de l'edificació: forma, volums, materials i colors en relació amb les tipologies històriques presents a la zona.
- j. Els límits i façanes del nou conjunt en relació amb el teixit urbà i l'espai lliure adjacent:
- i. Facilitar la permeabilitat física entre el nucli urbà i l'espai lliure, tot evitant la formació de barreres i afavorint la transició entre el nucli urbà i les zones d'espai lliure periurbanes.
 - ii. Tractament de façanes marítimes, fluvials i fronts agrícoles amb especial cura per garantir una transició correcta i una imatge urbana de qualitat (vegeu objectius de qualitat paisatgística 1, 3 i 10).
 - iii. En aquest espai de transició es localitzaran de manera preferent els sòls de cessió gratuïta i obligatòria i els sòls per a sistemes destinats a la formació d'àrees d'espai lliure.
- k. Visibilitat. Procurar que les visuals sobre els nous creixements satisfacin els criteris següents:
- i. Tenir en compte a l'ordenació els fons escènics i les fites definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 i cartografiats en el mapa de valors estètics (mapa 6 de la cartografia general).
 - ii. Regular el cromatisme d'acord amb l'entorn, ja sigui natural, agrari o urbà.

Criteri 7.7. Incloure a la normativa dels plans parcials urbanístics de nous creixements urbans mesures d'integració paisatgística per garantir un bon encaix en el lloc.

Criteri 7.8. Si escau, planificar espais d'horts recreatius en nuclis urbans existents i noves extensions urbanes, amb funcions d'esponjament del teixit construït, diversificació dels espais verds i promoció de valors socials. Aquests horts seran objecte d'una adequada ordenació paisatgística seguint les indicacions de la Guia d'integració paisatgística d'horts urbans i periurbans editada pel Departament de Territori i Sostenibilitat. En el seu cas, també es poden preveure mesures per protegir espais agrícoles actius inserits aïlladament a l'interior del territori periurbà que tenen un caràcter productiu i no lúdic i que augmenten la qualitat paisatgística i ambiental, sobretot en els contextos urbans més densos.

Criteri 7.9. Preservar, a través dels instruments d'ordenació urbanística, les fites i fons escènics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13) i cartografiats en el mapa de valors estètics (mapa 6) del present Catàleg, visibles des dels nuclis. Convé condicionar normativament les dimensions, la volumetria i els colors de les edificacions o el traçat de les infraestructures quan es prevegin efectes potencialment significatius sobre aquells.

Criteri 7.10. Relacionar els espais verds urbans (parcs, places, passeigs, etc.) amb els espais oberts circumdants, formant xarxes i franges connectores com ara les anomenades vies verdes. Més enllà dels itineraris definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13), convé crear itineraris paisatgístics de caràcter local que, a partir de la xarxa de camins rurals, enllacin espais agrícoles naturals i urbans.

Sobre les entrades als nuclis

Criteri 7.11. Preservar i promoure la plantació d'alineacions arbrades als accessos als nuclis. En línies generals, tenir en compte els aspectes següents:

- Potenciar l'eix arbrat considerant-lo com a peça estructural del paisatge i com a indicador de la presència de l'assentament urbà.
- Adoptar mesures de seguretat viària. La presència d'un voral més ample i lliure d'obstacles reforça la seguretat vial. En aquest sentit, cal allunyar els arbres de la vora de la calçada. Cal disposar l'arbrat, doncs, més enllà del voral, darrere la cuneta i separat una distància suficient de la calçada per tal que l'arbre es desenvolupi lliurement i no augmenti la perillositat en cas d'accidents.
- Adaptar les plantacions arbrades a cada cas en particular, escollint espècies de característiques adequades establint longituds de plantació, interdistàncies longitudinals i seccions transversals proporcionals a la importància de la via en qüestió.

Criteri 7.12. Millorar els accessos a les zones urbanes amb bones pràctiques com el soterrament de línies elèctriques i l'ocultació o harmonització cromàtica de les casetes que allotgen els transformadors elèctrics; la segregació del trànsit rodat i no rodat; l'eliminació gradual dels rètols publicitaris i dels suports obsolets; la regulació de mides, colors, materials i formes de la senyalització i de la retolació comercial; la plantació d'arbrat i la rehabilitació d'elements patrimonials.

Criteri 7.13. Definir en els plans d'ordenació urbanística municipal dels municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona el tractament paisatgístic del viari d'accés a les poblacions amb l'objectiu de garantir uns accessos als nuclis urbans ordenats i que facilitin la transició entre els espais oberts o

periurbans i els paisatges urbans, a la vegada que reforcin el caràcter i la identitat dels nuclis urbans als quals estan vinculats. Les mesures introduïdes perseguiran els següents objectius:

- Regular l'ocupació i la tipologia de l'edificació adjacent als principals eixos viaris d'accés, per augmentar la unitat visual i estètica.
- Connectar itineraris paisatgístics amb els nuclis urbans a través dels accessos generals als nuclis i de connexions internes amb altres espais (passeigs, bulevards, places, parcs urbans, parcs periurbans, etc.) atenent a la necessària connectivitat i continuïtat ecològica, social i visual.
- Requalificar les carreteres-aparador d'accés a determinats nuclis. Es tracta de dotar-les d'elements d'urbanització unitaris, de condicionar espais lliures adjacents de qualitat i de minimitzar l'impacte negatiu d'algunes edificacions mitjançant estratègies d'ocultació i/o harmonització.
- Remoure els elements que obstaculitzen visions representatives del nucli des de determinats punts (rètols, alçades arbitràries d'edificació dispersa). Evitar que els sectors d'activitat econòmica es disposin de manera lineal al llarg de les vies de comunicació i que les edificacions formin una façana contínua del tipus carretera-aparador.
- Restaurar els espais degradats de les perifèries de les poblacions i eixos de comunicació.
- Gestionar i recuperar els espais agrícoles abandonats o les zones nues que no acullen cap activitat.

Criteri 7.14. Fomentar que la senyalització urbana sigui discreta i coherent a les dimensions i característiques de cada nucli.

ACCIONS

Acció 7.1. Prioritzar la compleció del sòl urbà consolidat i no consolidat per sobre de la classificació de nou sòl urbanitzable.

Acció 7.2. Impulsar projectes encaminats a:

- La creació de parcs, horts recreatius i instal·lacions esportives al voltant dels nuclis per tal de facilitar una transició progressiva entre l'espai urbà i el no urbà.

- La millora paisatgística de les carreteres-aparador a les entrades dels municipis.
- L'elaboració d'una ordenança tipus que reguli la col·locació de publicitat a l'entorn de les carreteres, a l'entrada dels municipis i dins de l'espai urbà.
- La definició d'uns criteris d'ordenació paisatgística específics dels nuclis amb patrons paisatgístics singulars.
- La plantació de fileres arbrades amb espècies arbòries adaptades a l'indret al llarg de les vies d'accés als municipis.

Acció 7.3. -Elaborar propostes de creació de parcs en espais periurbans que no es destinin a l'agricultura, i connectar-los amb altres espais i itineraris públics.

Sobre els accessos als nuclis

Acció 7.4. Impulsar l'edició d'una guia específica per a la integració paisatgística dels accessos als nuclis que estableixi criteris d'ordenació i de qualitat paisatgística que millorin la seva integració amb l'entorn i que reforcin el caràcter i la identitat de cada població. La guia podria fer referència expressa a males pràctiques que cal evitar i incloure exemples pràctics com ja apunta la publicació Bona pràctica per a paisatges de qualitat (PAYS.DOC 2007).

Acció 7.5. Impulsar l'elaboració de plans d'ordenació paisatgística de les activitats comercials associades als eixos viaris de les entrades als nuclis amb incidència visual (edificis, exposicions a l'aire lliure, instal·lacions adjacents) que incideixi també sobre el cromatisme i la retolació.

Acció 7.6. Impulsar l'elaboració d'un model d'ordenança que reguli el disseny i la implantació de rètols publicitaris a l'entorn de les carreteres, a l'entrada dels municipis i dins l'espai urbà.

Acció 7.7. Impulsar la retirada gradual i coordinada amb els ajuntaments i altres organismes competents (Estat, Generalitat, Diputació) dels rètols publicitaris obsolets o en desús de l'entrada dels nuclis urbans i, si és possible, dels que causen un impacte visual negatiu destacat.

Acció 7.8. Incloure en els catàlegs de patrimoni dels diferents POUM, o en altres figures de protecció, les fileres d'arbres de l'entrada dels nuclis urbans.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 8

Unes urbanitzacions endreçades, dotades d'elements de qualitat paisatgística, que mantinguin els elements d'identitat i minimitzin el seu impacte visual.

CRITERIS

Criteri 8.1. Prioritzar l'ocupació dels solars lliures de l'interior de les urbanitzacions, enfront de l'ocupació de noves àrees perifèriques i l'augment del perímetre construït.

Criteri 8.2. Dotar les urbanitzacions dels serveis urbans bàsics i millorar-ne la qualitat estètica i ambiental amb una visió integral: accessos, perifèries, edificacions, tanques, enllumenat, àrees de recollida de residus i espais públics.

Criteri 8.3. Millorar els perímetres de les urbanitzacions, definint uns límits nítids i creant zones d'integració amb l'entorn natural ordenades amb finalitats estètiques i dissenyades per minimitzar el risc d'incendis forestals.

Criteri 8.4. Ordenar paisatgísticament els accessos i les façanes perimetrals de les urbanitzacions amb un doble objectiu: dotar de caràcter i personalitat l'àrea especialitzada i mitigar l'impacte visual que produeixen.

Criteri 8.5. Utilitzar les espècies vegetals pròpies del lloc en la urbanització de l'espai públic i l'enjardinament de les parcel·les privades.

Criteri 8.6. Promoure la rehabilitació paisatgística de les parcel·les amb edificacions deteriorades o característiques heterogènies i discordants. Promoure l'ús d'acabats i colors adequats a les edificacions, de tanques unitàries (model, color) i vegetació autòctona als jardins.

Criteri 8.7. Procurar que els elements construïts auxiliars d'ús comunitari (com ara les casetes per transformadors, bústies de correu comunitàries, zones de recollida d'escombraries, lluminàries, etc.) es projectin (o rehabilitin) amb criteris d'integració paisatgística..

Criteri 8.8. Promoure la creació d'espais públics i de relació de les urbanitzacions en indrets prominents, quan sigui possible, i aprofitar-los, per situar-hi miradors i enllaçar amb itineraris senyalitzats de descoberta del paisatge. En aquest sentit, es tindran en compte els miradors i itineraris definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

Criteri 8.9. Integrar i posar en valor els elements del paisatge amb valor històric, simbòlic, ecològic, religiós, productiu o estètic que es trobin a l'interior de les urbanitzacions o propers a aquestes, com són masos, torres, castells, etc. per dotar d'identitat espais sense contingut. Es pot prendre com a referència la cartografia de valors (el mapa 5 de valors naturals i ecològics, el mapa 6 de valors estètics, el mapa 7 de valors històrics i el mapa 10 de valors simbòlics i identitaris).

Criteri 8.10. Vetllar per que les accions subvencionables que preveu la Llei de regulació i millora d'urbanitzacions amb dèficits urbanístics explicitin els criteris d'integració paisatgística adoptats i aconseguixin també una millora paisatgística.

ACCIONS

Acció 8.1. Elaborar, per part dels ajuntaments, cartes de color específiques per a les urbanitzacions del municipi i definir tipologies de tanques i la vegetació autòctona recomanada per a l'enjardinament i les tanques arbrades. Impulsar posteriorment campanyes locals d'informació.

Acció 8.2. Elaborar projectes de valoració social de les urbanitzacions, coordinats entre els ajuntaments i els consells comarcals, basats en processos de participació pública amb l'objectiu d'identificar valors i estratègies de millora urbana i d'augment de l'estima ciutadana.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 9

Unes àrees especialitzades (industrials, logístiques, comercials, de producció d'energia) amb major qualitat estètica, funcionalitat i integració paisatgística, especialment les de nova creació.

CRITERIS

Criteri 9.1. Localitzar les noves implantacions de polígons d'activitat econòmica en continuïtat amb les trames urbanes o industrials existents i minimitzar la formació de façanes amb una exposició visual directa a les vies principals de comunicació per tal d'impedir l'efecte carretera-aparador. Evitar-ne la dispersió en el territori. Compatibilitzar la maximització de l'accessibilitat amb la minimització de l'alteració en l'estructura del paisatge.

Criteri 9.2. Minimitzar, en la mesura del possible, la construcció de noves àrees especialitzades en els espais agraris d'elevat valor productiu (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera (Tordera-Palafolls), Plana del Garraf, Parc agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella i D.O. Penedès) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i inclosos en el mapa 9 de valors productius de la cartografia general del Catàleg; i els espais agrícoles singulars (mosaics agroforestals de la Plana del Vallès i de les Valls de l'Anoia; fruiters i conreus herbacis de regadiu a la Baixa Tordera, Vall Baixa del Llobregat i Delta del Llobregat; i els cultius d'horta en estructura lineal de valls dels límits entre Alt Maresme i Serra de Marina), definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i inclosos en el mapa de valors estètics (mapa 6) de la cartografia general del Catàleg.

Criteri 9.3. Ubicar preferentment les noves àrees especialitzades en zones de baixa exposició visual. Definir una ordenació urbanística que tracti amb especial cura l'harmonització volumètrica i la qualitat arquitectònica, sobretot de les façanes perimetrals. Els criteris de la Guia d'integració paisatgística. Polígons industrials i sectors d'activitat econòmica elaborada pel Departament de Territori i Sostenibilitat són útils tant per a noves implantacions com per als nombrosos polígons industrials, logístics o comercials existents a la Regió Metropolitana de Barcelona.

Criteri 9.4. Integrar les noves àrees especialitzades en l'estructura del paisatge de manera harmònica i respectar elements singulars preexistents, tenint en compte aquests dos aspectes:

1. Encaix amb l'estructura del paisatge preexistent:

- a. Topografia.
- b. Espais naturals inclosos en el mapes de valors naturals i ecològics (mapes 5.1 i 5.2).
- c. Fragments de vegetació natural, especialment els elements configuradors del paisatge (bosc mixt, bosc caducifoli, bosc de ribera, pollancreda i plataneda de l'espai fluvial). És recomanable integrar-los en els espais de cessió destinats a espais lliures.
- d. Elements i estructures relacionades amb l'activitat agrícola reconeguts com a elements configuradors del paisatge, com són els murs de pedra seca, xarxes de camins, els canals de reg, etc. recollits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13).
- e. Espais limítrofs als espais d'elevat valor productiu (vinyes de l'Alt Penedès, corredor agrícola del Llobregat, mosaic agroforestal del Vallès, agricultura del Maresme, Baixa Tordera (Tordera-Palafolls), Plana del Garraf, Parc agrari del Baix Llobregat, Parc rural de Torre Negra, Parc agrari de Sabadell, Parc de l'Espai natural de Gallecs, les Cinc Sènies, D.O. Alella, D.O. Penedès) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13) i espais agrícoles i agroforestals singulars (mosaics agroforestals de la Plana del Vallès i de les Valls de l'Anoia; fruiters i conreus herbacis de regadiu a la Baixa Tordera, Vall Baixa del Llobregat i Delta del Llobregat; i cultius d'horta en estructura lineal de valls dels límits entre Alt Maresme i Serra de Marina) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 1 (vegeu capítol 13).
- g. Xarxes de camins. Vetllar principalment per aquells itineraris recollits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13) i inclosos en els mapes de miradors i itineraris (mapes 4.1 i 4.2 de la cartografia general del Catàleg).
- h. Elements històrics d'interès (masies, castells, ermites, fars, ponts, colònies industrials, etc.), especialment els inclosos en el mapa de valors històrics (mapa 7 de la cartografia general del Catàleg).
- i. Espais de trobada de la població local.

2. Definició de l'ordenació (edificacions, vialitat, espais lliures, etc.) en relació amb els següents aspectes estructurals del paisatge:

- a. La morfologia del teixit urbà. Tenir en compte els següents aspectes:
 - i. Adequar les dimensions de les noves àrees especialitzades a la tipologia de paisatge en el qual s'insereixen, evitant el desenvolupament d'estructures sobredimensionades en relació amb els perfils urbans adjacents i pròxims i amb els seus entorns.
 - ii. Tipologia de l'edificació: els volums edificats seran unitaris, en la mesura del possible, pel que fa a volumetria, materials i colors. La singularització de l'edificació com a marca de l'empresa només serà admissible excepcionalment, i sempre garantint un disseny de qualitat.
 - iii. Prioritzar estratègies d'harmonització i contextualització, si no es pot garantir un impacte visual moderat, d'ocultació. Utilitzar estratègies de singularització i/o monumentalització només excepcionalment i per motius justificats, com ara en estacions de tren amb gran significació social.
- b. Els límits i façanes del nou conjunt. Tenir en compte els següents aspectes:
 - i. Tractar espais confrontats amb teixit residencial, vies de comunicació i fronts marítims, fluvials o agrícoles amb especial cura per garantir una transició amable.
 - ii. En els espais perimetrals de transició es localitzaran de manera preferent els espais públics de cessió (a menys que hi hagi un millor encaix possible amb l'estructura del paisatge preexistent), especialment en els mosaics agroforestals de la Plana del Vallès i de les Valls de l'Anoia; fruiters i conreus herbacis de regadiu a la Baixa Tordera, Vall Baixa del Llobregat i Delta del Llobregat, i cultius d'horta en estructura lineal de valls dels límits entre l'Alt Maresme i la Serra de Marina (recollits en els mapa 6, de valors estètics de la cartografia general d'aquest Catàleg). En tots els casos aquesta franja de transició tindrà un tractament vegetal adequat que permeti una continuïtat amb les formacions vegetals de l'entorn i que filtri la imatge de façanes contínues i massisses.
 - iii. Facilitar la permeabilitat física del conjunt amb itineraris adequats per a transit no rodat per evitar una barrera entre el nucli urbà i les zones d'espai lliure periurbanes.

- c. El sistema de visuals que genera la implantació. Tenir en compte els següents aspectes:
 - i. Prioritzar l'estratègia de contextualització com a estratègia d'integració paisatgística per minimitzar l'impacte visual sobretot als polígons industrials aïllats situats en els municipis definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 9 (vegeu capítol 13).
 - ii. Evitar alterar de manera substancial la visió de les fites i fons escènics definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 6 (vegeu capítol 13).
 - iii. Definir materials i colors harmònics amb el context per al conjunt d'edificacions de l'àrea especialitzada, procurant una harmonització visual adequada.
 - iv. Considerar els terrats, teulades i cobertes com a façana, i tenir en compte les mateixes consideracions pel que fa a disseny, materials i cromatisme que per a la resta de façanes.
 - v. Minimitzar la il·luminació de les façanes que confrontin amb sòl no urbanitzable i, en general, tendir a la baixa intensitat lumínica i a la discreció.
 - vi. Definir criteris unitaris per a la col·locació de publicitat, integrar-la a les edificacions en la mesura del possible i evitar-ne en tot cas la proliferació, la dispersió i les dimensions exagerades.
 - vii. Vetllar per la cura, el manteniment i/o la regeneració dels espais lliures privats, espais erms i espais denudats per tal que no malmetin el conjunt visual de l'àrea especialitzada.

Criteri 9.5. Incloure a la normativa dels plans parcials urbanístics d'àrees especialitzades mesures d'integració paisatgística de les actuacions admissibles, en la línia del criteri 9.4.

Criteri 9.6. Estudiar la capacitat i disponibilitat de sòl dels polígons industrials i comercials existents amb l'objectiu d'afavorir-ne la compleció abans de desenvolupar nous polígons, especialment en aquelles àrees on aquests generen un major impacte, definides a l'objectiu de qualitat paisatgística 9 (vegeu capítol 13).

Criteri 9.7. Incentivar la promoció mancomunada supramunicipal de polígons industrials i terciaris per tal de minimitzar l'ocupació de sòl i la fragmentació paisatgística.

Criteri 9.8. Acompanyar d'estudis d'impacte i integració paisatgística els projectes de desenvolupament de nous polígons industrials, de serveis o logístics.

Criteri 9.9. Fomentar la rehabilitació de les indústries abandonades existents ja sigui per reincorporar-les al teixit productiu amb noves funcions, ja sigui per afavorir-ne el canvi d'ús com a equipaments (culturals, turístics, recreatius, educatius), sempre mantenint i posant en valor les seves característiques singulars històriques i/o identitàries.

ACCIONS

Acció 9.1. Fomentar l'ocupació total dels polígons ja existents, començant per les zones contigües a la trama urbana preexistent per tal d'afavorir la compacitat, l'estalvi de sòl, l'optimització de recursos, la reducció de la mobilitat i la minimització de la fragmentació paisatgística. Prioritzar aquestes pràctiques davant la classificació de nou sòl industrial .

Acció 9.2. Promoure plans de recuperació paisatgística dels polígons d'activitat econòmica, que prevegin la plantació de pantalles arbrades, l'enllumenat adequat, el tractament d'accessos i vialitat interna, i la definició de tractaments i colors per millorar la imatge exterior de les edificacions.

Acció 9.3. Fomentar subvencions i/o incentius fiscals a empreses establertes per tal que desenvolupin els aspectes recollits en els plans de recuperació paisatgística dels polígons d'activitat econòmica. Prioritzar els polígons que es defineixen en l'objectiu de qualitat paisatgística 9 (vegeu capítol 13).

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 10

Un paisatge litoral de qualitat, respectuós amb les singularitats i la identitat paisatgística de cada lloc (espais naturals, dunes, camins de ronda, fars, edificis modernistes i colonials, passejos marítims, tinglados i instal·lacions portuàries), amb una regulació adient dels usos admissibles i una especial cura en les intervencions.

CRITERIS

En relació amb les platges

Criteri 10.1. Vetllar pel correcte manteniment de les platges i limitar la presència d'elements visualment impactants (antenes, publicitat, noves construccions aïllades, entre d'altres).

Criteri 10.2. Facilitar l'accessibilitat al litoral de la Regió Metropolitana de Barcelona per tal d'afavorir l'observació i gaudi del paisatge. En aquest sentit, procurar que les façanes marítimes permetin gaudir del paisatge amb la mínima afectació possible sobre la seva qualitat i el seu caràcter.

Criteri 10.3. Preservar els paisatges dunars existents tot respectant els valors naturals de les platges amb presència de dunes des del delta del Llobregat, fins a la platja de Castelldefels i el port Ginesta, (principalment les platges del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels) de la urbanització i del pas d'infraestructures i gestionar adequadament aquests espais per assolir una elevada qualitat paisatgística sense minorar la promoció dels seus recursos turístics

Criteri 10.4. Emprar el potencial didàctic i pedagògic dels espais dunars de la Regió Metropolitana de Barcelona amb l'objectiu d'augmentar el grau d'identificació de la població amb aquests paisatges i conscienciar-la del seu caràcter singular i de la seva fragilitat. Es recomana l'elaboració de guies naturalistes d'aquests espais naturals i trams d'interès natural i la seva vinculació amb els itineraris definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13).

Criteri 10.5. Promoure iniciatives de custòdia del territori i de gestió d'espais litorals amb presència de dunes.

Criteri 10.6. Limitar, sempre que sigui possible, les aportacions de sorres no autòctones o d'extracció submarina a les platges.

Sobre les façanes urbanitzades

Criteri 10.8. Mantenir la composició general urbana, la tipologia arquitectònica i la unitat compositiva de les façanes marítimes dels assentaments històrics dels municipis de Pineda de Mar, Calella, Sant Pol de Mar, Canet de Mar, Arenys de Mar, Caldes d'Estrac, Mataró, Vilassar de Mar, Premià de Mar, el Masnou, Badalona, Sitges, Vilanova i la Geltrú i els barris de la Barceloneta i Ciutat Vella, davant el port Vell, a Barcelona. El planejament urbanístic d'aquestes poblacions haurà de procurar aquest objectiu adoptant, quan siguin necessàries, mesures per recuperar la coherència formal de les façanes marítimes preexistents.

Criteri 10.9. Mantenir en el planejament urbanístic l'estructura del paisatge urbà configurat per rieres en els nuclis litorals de Sant Pol de Mar, Arenys de Mar, Vilassar de Mar, Premià de Mar, el Masnou, Montgat.

Criteri 10.10. Evitar la consolidació de nous continus edificats plurimunicipals. Els principals continus urbans de la façana litoral són: Pineda de Mar-Calella; Canet de Mar-Arenys de Mar-Caldes d'Estrac-Sant Andreu de Llavaneres; Mataró-Vilassar de Mar; Vilassar de Mar-Premià de Mar-el Masnou-Montgat-Badalona-Barcelona.

Criteri 10.11. Afavorir la integració en l'entorn dels nous trams del litoral urbanitzats a través de la renaturalització i la plantació d'espècies autòctones en els espais lliures.

Sobre la imatge i l'ús de les façanes

Criteri 10.12. Promoure l'eliminació gradual de rètols i suports publicitaris obsolets i minimitzar les dimensions de la retolació comercial, a tot l'espai conformat per la façana marítima.

Criteri 10.13. Preveure actuacions de millora dels entorns naturals costaners i evitar la instal·lació d'elements o activitats impropis d'espais naturals per tal de reforçar la diferenciació respecte l'espai urbà.

Criteri 10.14. Mantenir i revalorar, a través del planejament derivat i els projectes, els elements arquitectònics singulars (fars, ports pesquers, torres de defensa, cases d'indians, etc.) com a elements de referència històrica de la façana marítima, especialment en els trams que en concentren més exponentes. Aquests són els fars de Calella, de Montjuïc (Barcelona), del Llobregat (Barcelona) i de Sant Cristòfol (Vilanova i la Geltrú); les zones amb densitat notable de cases d'indians als municipis de Canet de Mar, Arenys de Mar, Mataró, Vilassar de Mar, el Masnou, Sitges i Vilanova i la Geltrú i, finalment, les zones amb densitat notable de torres de defensa del litoral de l'Alt i Baix Maresme, el litoral de la Plana del Garraf i el litoral del Garraf, entre els ports de Vallcarca i Garraf.

Criteri 10.15. Promoure la creació d'un recorregut continu al llarg de tota la façana marítima metropolitana, relligant els trams de camins de ronda existents, com el de Sitges a Vilanova i la Geltrú, i utilitzant una senyalització adequada, discreta i minimalista. Podria estudiar-se la recuperació i/o modificació del GR-92, per exemple a través de les seves variants, perquè es converteixi en el gran camí de ronda de Catalunya, ja que bàsicament deixa de ser-ho en el tram de la Tordera a Salou.

Criteri 10.16. Promoure la identificació i la restauració paisatgística dels trams de camins de ronda que ho requereixin, fomentant la continuïtat dels itineraris per a vianants al llarg del litoral.

Criteri 10.17. Afavorir la integració ambiental dels passejos marítims, minimitzant els trams pavimentats i impermeabilitzats i incorporant elements del paisatge de dunes i vegetació autòctona representativa dels ecosistemes litorals quan sigui possible.

Criteri 10.18. Tractar acuradament els fronts urbans marítims en el planejament urbanístic, amb l'objectiu de preservar-ne el caràcter. El planejament dels municipis costaners ha d'establir mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts que l'haguessin perduda per causa de la volumetria inadequada dels edificis o la baixa qualitat arquitectònica. Aquestes mesures haurien de considerar els elements locals característics; possibilitar l'accés públic al litoral i fomentar la relació ciutadana amb les zones d'aigua; recuperar, potenciar i preservar les grans panoràmiques obertes sobre el mar, o convertir els edificis catalogats (fars, edificis singulars, barris mariners, drassanes, tinglados, llotges, magatzems portuaris, cases de pescadors) en elements positius del paisatge dins la nova ordenació.

Criteri 10.19. Millorar i afavorir la integració dels ports pesquers dins la trama urbana.

ACCIONS

Acció 10.1. Promoure la inclusió de l'espai d'hàbitat dunar de Castelldefels dins la xarxa Natura 2000, ja que conté hàbitats o espècies prioritàries segons la directiva Hàbitats insuficientment representades a Catalunya.

Acció 10.2. Elaborar, per part dels municipis de Viladecans, Gavà, Castelldefels, Sant Boi de Llobregat, el Prat de Llobregat i Vilanova i la Geltrú, estratègies que garanteixin la preservació del sistema dunar. Haurien d'incloure mesures per impedir impactes negatius de les obres públiques vinculades a la conservació, ús i servei de les platges en aquest tram de costa, i garantir que l'accés a la platja sigui ordenat i preferent per a vianants, evitant l'aparcament i les instal·lacions desmuntables en els sorral·ls.

Acció 10.3. Consolidar la xarxa d'itineraris i els punts d'observació d'interès paisatgístic definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 5 (vegeu capítol 13) per a la contemplació i el gaudi de la façana litoral. Els itineraris i miradors litorals definits en el Catàleg haurien de complementar-se amb altres de caràcter local, especialment amb camins de ronda i amb itineraris urbans de descoberta del medi o coneixement del patrimoni cultural. Aquestes mesures, tanmateix, haurien de garantir la freqüentació sostenible d'aquests paisatges, escrupolosament respectuosa amb la fragilitat dels ecosistemes litorals. Amb aquesta finalitat, en àmbits ecològicament fràgils convindria condicionar passos elevats i segregats i senyalitzar les àrees d'accés restringit. En la mesura del possible, els camins han de complir els requisits bàsics d'accessibilitat i estar adaptats als diversos graus de minusvalia (problemes de mobilitat, ceguera, etc.).

Acció 10.4. Desenvolupar una estratègia comuna entre totes les administracions amb competències a la façana litoral per assolir una major coherència en el tractament del front edificat, principalment quant a materials, cromatisme, espècies vegetals, tractament dels espais verds, senyalització i generació d'espais públics en el front marítim, etc.

Acció 10.5. Promoure l'elaboració de plans o estratègies d'ordenació del paisatge dels fronts marítims, per adaptar-los a les especificitats geomorfològiques, urbanístiques, de patrimoni i d'edificació del lloc. Es consideren zones prioritàries d'actuació les franges costaneres on hi ha una dinàmica de continu urbà. Aquestes són: Pineda de Mar-Calella; Canet de Mar-Arenys de Mar-Caldes d'Estrac-Sant Andreu de Llavaneres; Mataró-Vilassar de Mar; Vilassar de Mar-Premià de Mar-el Masnou-Montgat-Badalona.

Acció 10.6. Regular les edificacions aïllades de la façana marítima tals com restaurants, bars, edificacions de suport als serveis d'oci o equipaments públics, prenent en consideració les característiques de cada unitat de paisatge del litoral.

Acció 10.7. Promoure estratègies especials d'ordenació del paisatge dels ports metropolitans per millorar les relacions entre el port el nucli urbà i la població en la gestió d'aquestes instal·lacions. Són els d'Arenys (Arenys de Mar), Balís (Sant Andreu de Llavaneres), Mataró, Premià de Mar, Masnou, Badalona, Besòs (Sant Adrià del Besòs), Port Olímpic (Barcelona), Barcelona, la Ginesta (Sitges), el Garraf (Sitges), Vallcarca (Sitges), Aiguadolç (Sitges) i Vilanova i la Geltrú. Valorar paisatgísticament els ports pesquers de Malgrat, Pineda de Mar, Calella, Sant Pol de Mar, Arenys de Mar, Mataró, Masnou, Montgat, Premià de Mar, Badalona, Barcelona, Sitges i Vilanova i la Geltrú.

Acció 10.8. Promoure l'elaboració d'una guia que presenti els principals criteris paisatgístics per a la construcció i/o remodelació de passejos marítims, així com de les urbanitzacions de la franja litoral no inserides dins de la trama urbana (volums, tipologies d'edificació, materials i colors).

Acció 10.9. Promoure projectes de millora de les edificacions emblemàtiques de la façana marítima que estiguin en mal estat, tot reconeixent el seu paper històric, i incorporar-les com a referents de rutes i itineraris de la costa.

OBJECTIU DE QUALITAT PAISATGÍSTICA 11

Uns espais marginals (pedreres, abocadors, etc.) que recuperin o millorin la seva qualitat paisatgística mitjançant la restauració o, si escau, la implantació d'usos compatibles de difícil ubicació en altres espais (rocòdroms, circuits de motocròs, etc.).

CRITERIS

Criteri 11.1. Restituir els valors paisatgístics als llocs on s'han perdut a causa de processos de degradació provocats per les activitats extractives (pedreres i sorreres) i/o les instal·lacions obsoletes associades. Cal actuar sobre aquests espais promovent-ne la gestió i/o transformació. Aquests espais són: turó d'en Joan de les Dents-turó de l'Orella (Badalona); sud i nord del turó del Pou de Glaç (Sant Fost de Campsentelles); la Vallença (Badalona); nord i sud del turó de Montcada (Montcada i Reixac); turó de Can Ribes (Sant Feliu de Llobregat); Can Carreres (Rubí); serra del Misser (el Papiol); pla d'en Mas (Sant Boi de Llobregat); nord-est del pla de Sant Joan (la Palma de Cervelló); pla de Claperons (Vallirana); est i oest de la Cocona (Subirats, Cervelló); nord del puig del Cérvol (Gavà); les Pedrisses (Sitges); Olivella (Vilobí del Penedès); collet de Montcau (Aiguafreda); pedrera de Ca l'Adrià (Llinars del Vallès); la Gravera, Can Torres (Llinars del Vallès); pla de les Sureres (Òrrius); sorrera de Can Cartró (Vilanova del Vallès); Sant Martinet i pla d'Albinyana (La Llagosta); el Rieral (Bigues i Riells); pedreres del Pascol (Caldes de Montbui); la Sorra (Castellar del Vallès); pedrera del Mimó (Vacarisses); Can Poal (Terrassa); pla de la Llebre (Ullastrell); serra de Roques Blanques, la Perla de Vallès, la Cova Solera (Rubí); Riba Roja (Castellví de Rosanes); Cementos Molins (Pallejà); Bosc de la Creu d'Ordal (Cervelló); els Casals (Begues); avenc de La Falconera (Sitges); les Pallisses (Castellet i la Gornal); Uniland Cementera (Santa Margarida i els Monjos); el Saldonar (Olèrdola); Sant Jaume (Pacs del Penedès) i l'Aigulera (Torrelavit).

Criteri 11.2. Preveure la restitució del valor paisatgístic del lloc quan s'hagin d'autoritzar activitats que produiran una inevitable degradació del paisatge .

Criteri 11.3. Optar en la restauració entre alguna de les estratègies següents, tenint en compte els condicionants d'ordre territorial, urbanístic i ambiental de l'emplaçament:

1. Restituir el paisatge original recuperant en la mesura del possible la imatge precedent i la funcionalitat agrícola o natural anterior.

2. Impulsar un projecte creatiu que aportí nous valors paisatgístics al indret. En aquests casos es recomana estudiar la possibilitat d'incorporar valors i activitats socioculturals i fomentar la participació de la població

3. Associar la recuperació d'espais degradats, si convé, a la ubicació de nous usos o edificacions admissibles en sòl no urbanitzable i potencialment impactants (com ara parcs fotovoltaics, plantes de biomassa, circuits de motocròs, etc.)

Criteri 11.4. Incorporar criteris paisatgístics adequats en la definició dels programes i projectes de restauració .

Criteri 11.5. Fomentar el desmantellament i la retirada de les construccions i instal·lacions que quedin en desús

Criteri 11.6. Restringir l'obertura de noves activitats extractives en indrets d'elevada exposició visual i d'alta fragilitat paisatgística principalment al massís del Montseny, Montserrat, Sant Llorenç de Munt, la serralada de Marina, el massís de Collserola, els Cingles de Bertí, el massís de l'Ordal i el Garraf.

ACCIONS

Acció 11.1. Elaborar projectes de valoració social dels espais afectats per activitats extractives o abocadors, coordinats entre els ajuntaments, Diputació i els consells comarcals, amb processos de participació pública i amb l'objectiu d'identificar estratègies per implementar nous usos socials, culturals i/o esportius, en els processos de restauració d'aquests espais, quan es consideri convenient.

PROPOSTA DE MESURES I ACCIONS TRANSVERSALS

Hi ha un conjunt de criteris i accions de caràcter transversal que depassen els 11 objectius de qualitat paisatgística i que també han de ser considerats a la Regió Metropolitana de Barcelona. Aquests criteris i accions transversals són els següents:

- Promoure la creació de figures de gestió supramunicipals amb l'objectiu que les diferents administracions consensuïn mesures i accions positives per al paisatge de forma compartida i estableixin mecanismes de gestió conjunta.
 - Desenvolupar instruments que permetin la concertació i el consens en relació amb la protecció, gestió i ordenació del paisatge per part dels diferents agents de la Regió Metropolitana de Barcelona que hi intervenen (polítics, econòmics i socials). Un exemple dels instruments a desenvolupar són les cartes del paisatge, com la que està signada a l'Alt Penedès.
 - Cercar els mecanismes adequats per incorporar els ciutadans en les decisions futures que afectin el paisatge. En aquest sentit, establir procediments (enquestes, fòrums de debat, etc.) per a la participació activa de la població. Els mecanismes de participació haurien d'incloure la presentació d'informació gràfica i l'ús de tècniques de modelització que facilitin la comprensió.
 - Incorporar la valoració dels elements intangibles del paisatge (simbòlics, identitaris, etc.) en els procediments de participació a escala local, ja que sovint aquests elements són més valorats pels habitants o els visitants d'un territori que no pas d'altres aparentment més perceptibles.
 - Fomentar l'educació en els valors del paisatge a la població de la Regió Metropolitana de Barcelona, com a mecanisme de conscienciació de la necessitat de protecció, gestió i ordenació del paisatge.- És molt important que la societat aprengui a conèixer els seus paisatges i els trets que els defineixen, per tal de posar-los en valor i reconèixer quan i perquè aquests valors poden estar en perill. Una primera via és la difusió del Catàleg de paisatge.
 - Protegir i posar en valor el patrimoni intangible vinculat al paisatge (tècniques tradicionals de treball de la terra, contes, llegendes, cançons, pintura de paisatge, etc.), que han contribuït a la identitat dels paisatges.
- Endegar una gestió activa del paisatge no visual, per exemple, l'acústic, identificant les seves característiques.